

عنوان مقاله:

بررسی فن آوری سفالگری هزاره پنجم ق.م. با استفاده از روشهای آزمایشگاهی XRD و XRF در شمال مرکزی ایران*

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

حسن طلائی - استاد گروه باستان شناسی دانشگاه تهران

احمد علی یاری - کارشناس ارشد پژوهشی موسسه باستان شناسی دانشگاه تهران

یاسمن تقی ذوقی - کارشناس ارشد پژوهشکده مرمت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور

خلاصه مقاله:

از جمله شواهد موجود برای بررسی فرایندهای تکنولوژیک در دورانهای پیش از تاریخ، سفال است که به فراوانی از بقایای باستانی، کشف و ضبط می شود. سفال به عنوان کهن ترین صنعت مردمان ساکن در فلات ایران، جایگاه ویژه ای در مطالعات باستان شناختی دارد. اما بیشتر مطالعات انجام شده بر اساس توصیف ظاهری و الگوهای هنری انجام شده است چرا که در چند دهه گذشته، ابزارها و فنون پیشرفته مطالعاتی در دسترس باستان شناسان نبوده است اما در حال حاضر در اثر پیشرفت های فن آوری مداوم در تمام عرصه ها این امکان برای باستان شناسان فراهم شده است تا بتوانند داده های مادی خود از جمله مجموعه سفالها را با استفاده از این ابزارها و فنون هر چه دقیق تر مورد مطالعه قرار دهند. در این طرح پژوهشی، تعداد ۳۰ نمونه از سفالهای همگون معروف به افق چشمه علی از دو محوطه باستانی مرتبط با این افق سفالی (اسماعیل آباد و طبقات فوقانی تپه زاغه دشت قزوین) با استفاده از تحلیل آزمایشگاهی XRD (تفرق پرتو مجهول) و XRF (فلورسانس پرتو مجهول) مورد مطالعه قرار گرفته اند. افزون بر این در ارتباط با آزمایشهای انجام شده، وضعیت فیزیکی نمونه ها نیز مطالعه شده است. مقایسه نتایج تحلیل های آزمایشگاهی نمونه ها از دو محوطه وجوه افتراق و اشتراک آنها را نشان داده و در نهایت توانایی های فنی سفالگران هزاره پنجم ق.م. را در منطقه شمال مرکزی ایران آشکار کرده است.

کلمات کلیدی:

آزمایش XRD، آزمایش XRF، افق سفالی چشمه علی، تکنولوژی، شمال مرکزی ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1349267>

